

Netekome Marijos Puodžiukaitienės

Nuotr. iš Sintautų pagrindinės mokyklos archyvo

Balandžio 4 d. Lemtis į Nebūtį netikėtai išsivedė daugelio mūsų bičiulę ir draugę, Sintautų ir viso Šakių krašto šviesuolę, talentingą pedagogę, kūrybingą muziejininkę, garbės kraštotyrininkę, knygų ir gausybės straipsnių autorę, Sintautų gimtojo žodžio bičiulių draugijos „Aidija“ įkūrėją, simbolinių „Aitvarų“, jai paskirtų už gimtosios kalbos puoselėjimą ir kraštotyros veiklą, savininę MARIJĄ PUODŽIUKAITIENĘ (g. 1933 m. Marijampolėje).

Zanavykijoje yra ir buvo daug žmonių, kurių pavardžių nerasime didžiuosiuose Lietuvos žinynuose, tačiau jų pėdos savo žemėje tokios ryškios ir tiek jų daug... Be jų nebūtų tos gražios visumos, ką mes vadiname savo gimtine ir į kurią telpa mūsų kalba, gyvenimo būdas ir tai, ką gali pajusti tik būdamas tos žemės ir to krašto žmogumi. Mokytoja Marija Puodžiukaitienė tokia buvo ir tokia išliks.

Mokytoja ramiai ir tyliai dirbo didelį kultūrinį darbą – rūpinosi gimtąja kalba, rašė knygas, straipsnius. Jos kūrybinis palikimas – istorinė apybraiža „Sintautų mokyklos šviesa“ (2004), biografinė apybraiža „Rašytojas ir švietėjas kunigas Antanas Tatarė“ (2005), kraštotyros studija „Sintautų krašto keliais: istorijos, kultūros, gamtos paminklai, rašytojai, signatarai ir jų tėviškės“ (2006), su Vidmantu Staniuliu parašyta knyga „Muziejus. Kultūros vertybės. Žmogus“ (2009). Marijos Puodžiukaitienės rankų ir akių palytėtas „Sintautų kalendorius“, jos prisidėta prie knygos „Novužės krašto vaikai“, darbuotasi prie „Versmės“ leidyklos rengiamos monografijos „Sintautai“.

Baigusi Vilniaus pedagoginį institutą, Mokytoja buvo paskirta į Sintautus ir čia darbavosi šešis dešimtmečius. Jos pastangomis 1968 m. įkurtas mokyklos muziejus, jam vadovauta, rūpintasi gauti eksponatų, negailint laiko ir jėgų bendrauta su atvykstančiomis ekskursijomis. Atrodė, kad Mokytoja visada bus Sintautuose, visada ką nors naujo papasakos apie poetą Praną Vaičaitį, kalbininką Juozą Pikčilingį, Vasario 16-osios Akto signatarą Saliamoną Banaitį, parodys naują ekspoziciją, skirtą žymiam šio krašto žmogui ar istorijos įvykiui, papasakos apie planuojamus renginius. Buvo ramu, kad Sintautuose yra Marija Puodžiukaitienė, kuri nieko nepamirš, visus paminės, mins kelius dėl leidybos, kad tik viskas būtų padaryta, sudėliota, kad tik niekas nebūtų praleista. Mokytoja plušėjo ramiai, kantriai, nedejuodama, niekam nesiskųsdama. Jos rimtas žodis ne kartą yra skambėjęs Lietuvių kalbos draugijos suvažiavimuose, gimtojo žodžio bičiulių „Aidijos“ sambūriuose, Šakių rajono kalbos šventėse.

Mokytojos netektis – be galo skaudus praradimas visai mūsų krašto kultūrai, jau nekalbant apie Sintautus, kur liko daugybė padarytų darbų ir nebaigtų sumanymų. Mokytoja, ką nors sumaniusi, vis kartodavo, kad šitie darbai tai jau tikrai bus paskutiniai, bet visi žinojome, ką reikšdavo šis jos pasakymas... Paskui vėl būdavo darbas po darbo, renginys po renginio.

Sustojo kelias. Per anksti sustojo. Ir jau tik atminties šviesa primins žinojimą, kad čia kažkada „būta mano lūpų ir akių, čia mano rankų klaidžiota...“

Šakių lietuvių kalbos puoselėtojų klubas „Žodžio tėviškė“

„Gimtoji kalba“, 2012 m. nr. 4, p. 26–27